

МАТЕМАТИКАНИ ХАЙОТГА ТАДБИГ'И

*Toshtemirov Samandar Fozil o'g'li
Xudoyorov Kamron Botir o'g'li
Sulaymonov Behruz Vaxob o'g'li*

*.O'zMU Jizzax filiali, Amaliy matematika fakulteti talabalari
Sharipova Sadoqat Fazliddinovna
ilmiy rahbar, O'zMU Jizzax filiali katta o'qituvchisi*

Аннотасија. Matematika hayotda juda muhim ahamiyatga ega. Matematika hayotda tejamkor va tadbirkor bo'lishga undaydi. Bu fanni o'zlashtirgan odam hayolida har qanday suhbat raqamlarda namoyon bo'ladi. Puxta hisob-kitob qilishi, insonga ancha iqtisodiy foyda keltiradi. Ushbu ishda matematika nima uchun kerak degan savolga javob topishga harakat qilingan.

Калит со'злар: matematika, tadbiq, raqam, robototexnika

Matematika hayotda juda muhimdir. Matematikani hayotga tatbiq etilishini bir qancha usullarda asoslash mumkin.

Bugungi dunyoda ko'pchilik ishlar raqamlar orqali bajariladi. Masalan, pul moliyaviy hisob-kitoblarda, statistikada, biznesda, salomatlik sohaslarida va boshqa ko'plab sohalarda raqamlar matematik asosida hisoblanadi.

Bugungi dunyoda ko'pchilik ishlar raqamlar yordamida bajariladi va bularning ko'plari matematika asosida hisoblanadi. Moliyaviy hisob-kitoblar va pul o'tkazmalari, statistika, biznes tadbirlari, salomatlik sohaslarida va boshqa sohalarda matematikning amaldagi roli katta. Masalan, biznesda, ishlab chiqarish xarajatlarini va foyda ko'rsatkichlarini hisoblash uchun matematika va statistika bilan ishlash kerak. Shuningdek, moliya hisob-kitoblarida moliya yurituvchilari va auditorlar matematikani keng qo'llashadi. Salomatlik sohaslarida esa, ko'pgina sifatni nazorat qilish uchun matematik tahlillari va statistikasi kerak.

Matematika texnikalarini, qurilmalarini va konseptlarini mohiyatli xalqaro muammolarni yechishda qo'llash mumkin. Misol uchun, aerodinamikada, avtomobil va transportni ishlab chiqishda, robototexnika, internet tarmog'i va boshqa sohalarda matematika texnikalaridan foydalaniladi.

Matematikaning texnikalarini, qurilmalarini va konseptlarini mohiyatli xalqaro muammolarni yechishda qo'llash mumkin. Misol uchun, aerodinamikada, havo va suv transport vositalarini yaratishda matematika va fizika bilan ishlash kerak. Avtomobil ishlab chiqishda esa, matematikadan kelib chiqadigan ko'p konseptlar, shuningdek, avtomobillarning tezligi, yorug'lik markazining joylashuvi, o'zgaruvchan uzatish shaxobchalari va hokazo hisoblanadi.

Robototexnikada ham, matematika qo'llaniladi. Robotlarni boshqarish uchun algoritm va hisobotlarini yaratish, o'zgaruvchanlar va sensorni birlashtirish uchun matematika texnikalari kerak. Internet tarmog'i ham, matematikaning bir necha sohalarida qo'llaniladi. Masalan, matematik texnikalari internet tarmog'ining mustaqillik va xavfsizlikni ta'minlashda kerak bo'ladi. Boshqa sohalarda ham matematika texnikalari va qurilmalari muammolarni yechishda katta yordam beradi.

Matematikani o'rganish, insonning fikrini rivojlantiradi va u matematik qobiliyatini oshiradi. Matematika tushunchalarini o'rganish va qayta ko'rib chiqish, savol yechish va muammolarni hal qilishning jihatdan tushunchalar, tafakkur va muhokama qobiliyatini oshiradi.

Matematikani o'rganish insonning fikrini rivojlantiradi va u matematik qobiliyatini oshiradi. Matematikani o'rganish yordamida insonning tushunchalari, fikrlari va zehni ko'nikmalarida katta o'zgarishlar ro'y beradi. Misol uchun, matematikani o'rganish orqali, insonlar abstrakt o'ylash, keng fikrlash, muhim sabablarni aniqlash va savol yechish qobiliyatlarini rivojlantirishlari mumkin.

Matematikani o'rganish ham, tushunchalar va qayta ko'rib chiqish yordamida muhokama va tafakkur qobiliyatini oshiradi. Matematika, aniq savollarni yechish va muammolarni hal qilish uchun g'oyalar, algoritm va ko'nikmalar yaratishning jihatdan ko'p yordam beradi. Bu esa, insonning muhokama va tafakkur qobiliyatlarini oshirishga yordam beradi.

Matematikani o'rganish va amal qilish, insonni muammolarni tahlil qilish va ularni hal qilishga chaqiradi. Bu esa, insonning ish faoliyati, shaxsiy rivojlanishi va jamiyatdagi o'rni va qiymatini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, matematikaga qiziqish va uning o'rganilishi, insonda faqat matematikadan emas, balki boshqa sohalaridagi o'rganishga ham ilhomlanishga olib keladi.

Matematikani o'qitish, o'rganish va o'zlashtirish, insonning o'z-o'zidan o'rganish va o'zini mustaqil ravishda o'zlashtirishni oshiradi.

Matematikani o'qitish, o'rganish va o'zlashtirish, insonning o'z-o'zidan o'rganish va o'zini mustaqil ravishda o'zlashtirishni oshiradi. Matematikani o'rganish va o'qitish, insonni tushunchalarini rivojlantirish va yangi ko'nikmalar bilan tanishishga yordam beradi. Bu esa, insonning mustaqil ravishda o'zlashtirishi va o'z-o'zidan o'rganishi uchun asosdir.

Matematikani o'qitish, o'rganish va o'zlashtirishning yana bir foydasi, insonda mantiqiy, tahliliy va muhokama qobiliyatlarini rivojlantirishi. Matematika tushunchalarini o'rganish, insonda tartibni, tahlil qilishni va sabr qilishni o'rganishga yordam beradi. Matematikani o'rganish va o'qitish, insonda ish bilan bog'liq muammolarni hal qilish, faoliyati sifatini oshirish va ijtimoiy tajribaga asoslanishga yordam beradi.

Математика o'rganish, o'qitish va o'zlashtirish ham, insonni o'z o'zidan o'rganishga yordam beradi. Bu, o'z-o'zidan o'rganishni oshirish va mustaqil ravishda o'zini rivojlantirishga yordam beradi. Matematika, insonda istiqbolli va mustaqil fikrlashga, yangi ko'nikmalar yaratishga va muammolarni hal qilishga olib keladi.

Математикани barcha yoshlarga o'rganish, ularning mustaqil fikrlarini va ularning fikrini yaxshilash, shuningdek, kichik va o'rta biznesni rivojlantirishda va mahsulotlarni sotishda ishlab chiqarishda matematika texnikalaridan foydalanish kerak. Bunday usullar katta korxonalar va milliy taraqqiyot uchun juda muhimdir.

Математикaning amaldagi roli va ahamiyati, hamma sohada, shuningdek biznes va iqtisodiyotda juda yuqori. Yuqorida aytganimiz kabi, matematikaning barcha yoshlarga o'rganilishi va ularning mustaqil fikrlarini va fikrini yaxshilash, ularga bir nechta sohalarida ishlatishlariga imkon beradi.

Kichik va o'rta biznesni rivojlantirishda va mahsulotlarni sotishda matematikadan foydalanish, barcha muammolarni hal qilishda yordam beradi, moliyaviy hisob-kitoblarni tuzishda va biznes strategiyalarini tuzishda ham juda muhimdir. Bunday usullar katta korxonalar va milliy taraqqiyot uchun ham muhimdir, chunki ularga iqtisodiyotdagi muammo va muddatlarni hal qilishda yordam berishadi.

Информатика va kompyuterlar sohasida: boshqaruv va yechim topishning bir necha jarayonida matematika texnikalaridan foydalaniladi.

Информатика va kompyuterlar sohasida matematika texnikalaridan juda katta foyda olinadi. Kompyuter dasturlarini yaratish, ularga muammolar yechish, o'zaro aloqalar va tarmoqlarni boshqarish uchun matematikani keng qo'llash mumkin. Quyidagi misollar matematika texnikalarining informatika va kompyuterlar sohasida qanday qo'llanishini ko'rsatadi:

Криптографиya: Криптографиya - bu axborotni himoya qilishni va shifrlashni o'rganishga bag'ishlangan soha. Bu sohadagi muammolarni hal qilishda matematika qo'llaniladi. Asosiy maqsad, ma'lum bir axborotni boshqa kishilar uchun o'qimiy qilinishidan himoya qilishdir. Криптографиya, banklar, hukumatlar va boshqa tashkilotlar tomonidan xizmat qilishda juda muhimdir.

Компьютер графикаси: Компьютер графикаси - bu tasvir, animatsiya va boshqa vizual effektlarni yaratish uchun matematikadan foydalanuvchi soha. Matematikadan foydalanib, 3D model qurish, tasvirlarni aniqlash, ranglarni tuzatish va boshqa kompyuter grafikasi jarayonlarini amalga oshirish mumkin.

Махsulotlar va xizmatlar uchun maxsus tavsiyalar: Boshqaruv tizimlarida matematika texnikalaridan foydalanilishi mumkin, shuningdek, mahsulotlar va xizmatlar uchun qo'shimcha hisob-kitoblar va statistik analizlar qilinishida ham matematika qo'llaniladi.

Sun'iy intellekt va ma'lumotlar tahlili: Sun'iy intellekt va ma'lumotlar tahlili matematikaning amaldagi roli juda katta. Ma'lumotlar tahlili, axborot tizimlarini tahlil qilish va ma'lumotlardan tushuntirishni o'rganishni o'z ichiga oladi. Bu sohada matematika texnikalari, statistika va dasturiy algoritmni tuzish uchun kerak bo'ladi.

Shunday qilib, informatika va kompyuterlar sohasida matematika texnikalaridan juda katta foyda olinadi va bu sohada matematikaning amaldagi roli juda katta.

Xulosa.

Matematika hayotda juda muhim ahamiyatga ega. Uning o'rganilishi, o'zlashtirilishi va tadqiq qilinishi bizning mustaqil hayotimizni oshiradi. Uning yordamida biz savollarga javob topish, muammolarni hal qilish, tajribalarni boshqarish va bir nechta sohalarda foydalanish imkoniyatiga ega bo'lamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Fazliddinovich S. X., Fazliddinova S. S. МАТЕМАТИКА ДАРSLARIDA ВИЗУАЛИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – С. 289-292.

2. Шарипов Хуршид Фазлиддинович, & Шарипова Садокат Фазлиддиновна. (2022). РЕАЛИЗАЦИЯ ВИЗУАЛИЗАЦИИ ПРИ ДОКАЗАТЕЛЬСТВЕ ТЕОРЕМЫ ЭЙЛЕРА В ПЛАНИМЕТРИИ И ЕЕ АНАЛОГ. International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research, 1(2), 373–377. Retrieved from <https://journal.jbnuu.uz/index.php/ijcstr/article/view/207>.

3. Шарипова С. Ф., Олтмишев А. СОВРЕМЕННЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКЕ. – 2022.